

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας 2014: Μικρό τσίμπημα, μεγάλη απειλή

/ [Πεμπτούσια](#)

Η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας εορτάζεται στις 7 Απριλίου, ως επέτειος της ίδρυσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) το 1948. Κάθε χρόνο επιλέγεται για την ημέρα αυτή ένα διαφορετικό θέμα, το οποίο αποτελεί προτεραιότητα για τη Δημόσια Υγεία, σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας για το 2014 είναι αφιερωμένη στα νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές. Ο απώτερος στόχος της ημέρας αυτής είναι η πρόληψη και η μείωση των νοσημάτων αυτών μέσα από την ενημέρωση για τους τρόπους μετάδοσης, την πρόληψη και την έγκαιρη αντιμετώπισή τους, τόσο σε επίπεδο κοινότητας όσο και ατομικά.

Οι διαβιβαστές (vectors), όπως κουνούπια, σκνίπες, τσιμπούρια (κρότωνες), κοριοί κλπ μεταδίδουν μικροοργανισμούς και παράσιτα σε ζώα και ανθρώπους. Τα νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές εμφανίζονται πιο συχνά σε τροπικές περιοχές και μέρη όπου η πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό είναι προβληματική και δεν υπάρχει σύστημα διαχείρισης αποβλήτων.

Το πλέον θανατηφόρο νόσημα που μεταδίδεται με διαβιβαστές παγκοσμίως είναι η ελονοσία, η οποία μόνο το 2010 προκάλεσε κατ' εκτίμηση 660.000 θανάτους, οι περισσότεροι εκ των οποίων ήταν σε παιδιά από την Αφρική. Ωστόσο, το νόσημα με την ταχύτερη εξάπλωση στον κόσμο είναι ο δάγκειος πυρετός.

Η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου, η κλιματική αλλαγή και η αστικοποίηση επιδρούν στη μετάδοση των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές. Έτσι, τα νοσήματα αυτά εμφανίζονται σε ολοένα περισσότερες χώρες. Τα τελευταία χρόνια δράσεις και πρωτοβουλίες σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο –με την υποστήριξη κοινωφελών ιδρυμάτων, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, του ιδιωτικού τομέα και της επιστημονικής κοινότητας– βοήθησαν ώστε να μειωθούν τα κρούσματα και οι θάνατοι που οφείλονται σε νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές, όπως η ελονοσία.

Νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές στην Ελλάδα

Τα νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές έχουν μπει πλέον στην καθημερινή ατζέντα της δημόσιας υγείας στη χώρα μας. Συγκεκριμένα, τα τελευταία τέσσερα έτη (2010-2013) υπήρξαν στην Ελλάδα εξάρσεις κρουσμάτων λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου, ενώ ένα άλλο ένα νόσημα που μεταδίδεται με διαβιβαστές, η ελονοσία, έχει αναδυθεί σε μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας και μείζον εθνικό πρόβλημα, με την επανεμφάνιση εγχώριων κρουσμάτων, κάθε έτος, από το 2009 και μετά.

Όσον αφορά σε άλλα επιτηρούμενα νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές στην Ελλάδα:

- καταγράφονται ετησίως κρούσματα λειψμανίας,
- έχει καταγραφεί ένα κρούσμα Αιμορραγικού πυρετού Κριμαίας - Κονγκό (το 2008).

- έχει καταγραφεί πρόσφατα (2012) ένα κρούσμα εγκεφαλίτιδας από ιό Toscana που μεταδίδεται με σκνίπες
- δυνητικά, εκτιμάται ότι υπάρχει η πιθανότητα μετάδοσης και Δάγκειου πυρετού, καθώς σε διάφορες περιοχές της χώρας υπάρχει ο κατάλληλος διαβιβαστής κουνούπι, που μπορεί να μολυνθεί από εισαγόμενα κρούσματα (δηλαδή από ασθενείς που ταξίδεψαν πρόσφατα σε ενδημική χώρα).

Υπάρχουν μελέτες που αναφέρουν καταγραφή κρουσμάτων και άλλων νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές στην Ελλάδα, είτε με τσιμπούρια και ψύλλους (π.χ. ρικετσιώσεις), είτε με κουνούπια (π.χ. διροφιλαρίαση), τα οποία δεν επιτηρούνται στην Ελλάδα από το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., ως εκ τούτου για τα νοσήματα αυτά δεν υπάρχουν στοιχεία στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ

Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προστασίας από διαβιβαστές (κουνούπια, σκνίπες, τσιμπούρια), σε όλες τις περιοχές της χώρας. Επιπρόσθετα, όσοι σκοπεύουν να ταξιδέψουν σε οποιαδήποτε χώρα του εξωτερικού θα πρέπει εγκαίρως να ενημερώνονται για τα νοσήματα που ενδημούν στη χώρα αυτή και να λαμβάνουν εγκαίρως τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα (π.χ. για τα νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές: μέτρα ατομικής προστασίας από διαβιβαστές, χημειοπροφύλαξη για ελονοσία, συνιστώμενοι εμβολιασμοί).

Όλοι πρέπει να λαμβάνουμε μέτρα:

- για να αποφεύγουμε τα τσιμπήματα των κουνουπιών (π.χ. σήτες, εντομοαπωθητικά στο ακάλυπτο δέρμα και στα ρούχα) και
- για να μειώνουμε τις εστίες που αποθέτουν τα αυγά τους γύρω μας (στο σπίτι και στην αυλή μας), απομακρύνοντας τα στάσιμα νερά (ακόμη και μικρές συλλογές νερού) και καλύπτοντας όσες συλλογές νερού δεν μπορούμε να απομακρύνουμε.

Επιπρόσθετα, είναι καθοριστικής σημασίας η έγκαιρη και συστηματική εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών από τις τοπικές αρχές (Περιφέρειες, Δήμους), στην αρμοδιότητα των οποίων υπάγεται η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. υπενθυμίζει την ανάγκη λήψης μέτρων ατομικής προστασίας από τα κουνούπια, σε όλες τις περιοχές της χώρας, όπως:

- Κατάλληλα ενδύματα, όπως μακριά μανίκια και παντελόνια. Πιο αποτελεσματικά είναι τα φαρδιά και ανοιχτόχρωμα ρούχα.
- Χρήση ανεμιστήρων ή κλιματιστικών: Ο δροσερός αέρας μειώνει την

δραστηριότητα των κουνουπιών και η χρήση ανεμιστήρων (ιδίως οροφής) δυσχεραίνει την προσέγγιση τους.

- Χρήση εντομοαπωθητικών στο ακάλυπτο δέρμα και πάνω από τα ρούχα.
- Αντι-κουνουπικά πλέγματα (σήτες) σε παράθυρα, φεγγίτες και αεραγωγούς τζακιού.
- Χρήση εντομοκτόνων στον αέρα. Τα εντομοκτόνα δεν πρέπει να εφαρμόζονται στο δέρμα.
- Απομάκρυνση του στάσιμου νερού από λεκάνες, γλάστρες, παλιά λάστιχα υδρορροές και άλλα μέρη του κήπου, ώστε να μην έχουν πρόσβαση τα κουνούπια σε λιμνάζοντα νερά που αποτελούν σημεία εναπόθεσης των αυγών τους.
- Χρήση λαμπτήρων κίτρινου χρώματος για τον φωτισμό των εξωτερικών χώρων.
- Κούρεμα γρασιδιού, θάμνων, φυλλωσιών (σημεία που βρίσκουν καταφύγιο τα κουνούπια).
- Πότισμα κατά προτίμηση τις πρωινές ώρες.